

SAFETY AT SEA 102:

"MAN OVERBOARD"

Teknedeki en tehlikeli durumlardan biri de denize adam düşmesi yani man overboard (MOB) durumudur. Tehlikeyi büyüten faktörler şunlardır:

- 1- Denize düşen adamın sadece kafası gözüktüğünden teknedekiler tarafından özellikle gece, yağmurlu ve puslu havalarda görülmesi zordur.
- 2- Kışın denizde kalma süresi azdır.
- 3- Denizde, rüzgarda ses duyurmak zordur.
- 4- Özellikle yelkenli teknelerin manevra yapması zaman alır, bu süre içinde tekne olay bölgesinden uzaklaşır.
- 5- Denize düşen nesne düştüğü yerde durmaz, dalgalar, akıntı ve rüzgarla sürüklenir.

MOB durumunda izlenmesi gereken prosedür şöyledir:

- 1- Olayı ilk gören kişi panik yapmadan yüksek sesle sadece "denize adam düştü" diye bağırır (farklı ifadeler kullanılması, olayın dramatize edilmesi, oluş şeklinin anlatılmaya çalışılması, vs. zaman kaybına neden olur).
- 2- Denize düşen adamın baygın veya yaralı olması gibi özel durumlar dışında kesinlikle hiç kimse denize atlamaz.
- 3- Denize düşen kişi kollarını iki yana açıp baş üstüne doğru tekrarlı olarak kaldırıp indirerek hem bilincinin yerinde olduğunu hem de tehlikede olduğunu bildirir. Bu standart tehlike işaretidir, başka durumlarda da kullanılabilir.
- 4- Atnalı şeklindeki can simitlerine en yakın kişi simidi kazazedeye doğru fırlatır ve "can simidi fırlatıldı" diye bağırarak teknedekileri haberdar eder.
- 5- Kaptan "yer ve zaman" diye bağırır. Teknede o an işi olmayan herkes saatine bakar ve zamanı not eder. Navigatör teknenin o anki yerini not eder. İşli olmayan diğer insanlar da kerteriz alarak olay yerini akıllarında tutabilirler.
- 6- İlk andan itibaren navigatör teknenin yaptığı bütün manevraları not eder.
- 7- Teknede işli olmayan herkes kazazedeyi göz ile takip etmeye çalışır.

8- Tekne kontrol altına alınır ve uzaklaşması durdurulur. Hava kötüyse yelkenler indirilir, motor çalıştırılır.

9- Ekip kaptanın emirleri doğrultusunda geri dönüş manevrasını yapmaya başlar.

10- Kazazedeye yaklaşıldığında tekne rüzgara döndürülerek yavaşlatılır, ilk önce tekneyle bağlantıyı sağlamak için ip atılır, sonra kazazede rüzgarüstü tarafından tekneye çekilir.

Denize düşenin kim olacağı önceden bilinemeyeceğinden bu prosedür teknelerde çocuklar dahil herkes tarafından bilinmelidir.

Çağatay Soyer